

Pirkanmaan hyvinvointialue
PL 272, 33101 Tampere
pirha.fi

Asiakirjan tyyppi
12.6.2025

Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuusto: Kouluväkivalta ei ole leikin asia

Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuusto on huolissaan Pirkanmaan alueen koulujen valmiudesta puuttua lieviin, vakaviin sekä hengenvaarallisiin kouluväkivaltatilanteisiin.

Hyvinvointialueen aloitettu toimintansa vuonna 2023 ei ollut olemassa vielä yhteistyörakenteita kuntien, hyvinvointialueen, poliisilaitoksen sekä kolmannen sektorin kanssa. Yhteistyössä on menty parempaan suuntaan, mutta ongelmia esiintyy edelleen.

Yhteistyö vaikuttaa toimivan akuutin tarpeen tilanteissa, mutta tuntuu sakkaavan, kun on kyse lievemmästä tilanteesta. Esimerkiksi kouluväkivalta on Pirkanmaalla sekä oppilaiden, että viranomaisten tietojen mukaan polarisoitunutta, eli sen määrä on pysynyt suhteellisen samana, mutta tekijöiden määrä on vähentynyt. Kehityssuuntaa voidaan pitää huolestuttavana, sillä se on samaan aikaan myös raaistunut.

Esimerkiksi Pirkkalan koulussa toukokuun alussa tapahtunut traaginen tapaus osoitti sen, että muun muassa kontrolli teräaseiden ja muiden vaarallisten esineiden päätyemisestä oppilaitosten tiloihin on pettänyt. Itsessään jo teräaseen hallussapito julkisella paikalla on lainvastainen teko, mutta kysymmekin miksi siihen ei kouluissa puututa riittävän tehokkaasti?

Nuorisovaltuusto on kuullut asiassa useita asiantuntijoita, jotka eivät pystyneet kuitenkaan nimeämään riittävän konkreettisia keinoja puuttua kouluväkivaltaan, koska kyseessä on hyvin moninainen sekä monialainen ilmiö. Siksi myös hyvinvointialueen on vahvistettava yhteistyötään entisestään muiden toimijoiden kanssa. Tapausten näennäisselvittelyn aika on ohi. Peräänkuulutamme siksi myös Etelä-Karjalan -mallin käyttöönottoa kaikissa Pirkanmaan alueen oppilaitoksissa välittömästi. Kouluväkivallan tekijä on saatettava teostaan aina vastuuseen, oli kyseessä sitten lievä pahoinpitely, nimittely tai väkivallanteko.

Nuorisovaltuusto katsoo ongelmalliseksi sen, ettei poliisilla tai viranomaisilla ole käytössään alle 15-vuotiaiden rikoksentekijöiden kohdalla muita vaihtoehtoja lastensuojelullisten toimenpiteiden lisäksi. Esimerkiksi Viertolan viimevuotisessa tapauksessa väkivallan tekijää ei voida tämän vuoksi saattaa vastuuseen ihmishenkien menettämiseen saakka edenneestä väkivallanteosta koulussa. On uhrien ja heidän läheistensä oikeusturvan kannalta ongelmallista, mikäli tekijä ei joudu vastuuseen teostaan, joka on aiheuttanut muille mittaamatonta kärsimystä.

Valitettavasti mediaan nousee kuitenkin vain noin promille kaikista niistä kiusaamis- ja väkivaltatapauksista, joita kouluissa tapahtuu. Esimerkiksi sosiaalisessa mediassa tapahtuva kiusaaminen ja väkivalta eivät useinkaan pääty poliisin tietoon. Siksi väkivallan vastaista työtä internetissä on entisestään vahvistettava. Sosiaalisen median kanavien sääntely ei kuitenkaan ole poliisin tai edes kansallisten päätöksentekijöiden käsissä, vaan siitä päätetään Euroopan Unionissa. Silti, esimerkiksi vihapuhelainsäädäntöä kehittämällä voitaisiin pyrkiä puuttumaan internetissä ja sosiaalisessa mediassa esiintyvään kiusaamiseen.

Lisäksi nuorisovaltuusto kehottaa kaikkia viranomaisia, kuntia, hyvinvointialueita sekä muita tahoja muuttamaan viestintästrategiaansa koulukiusaamisen suhteen siten, että jatkossa puhuttaisiin kouluväkivallasta. Tämä vahvistaisi viestiä asian estämisen tärkeydestä sekä koulukiusaamisen vaarallisuudesta.

Myös mielenterveyspalveluiden saatavuuden turvaaminen on yksi olennainen keino parantaa oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvointia, mikä osittain on jo toteutumassa hallituksen terapiatakuun astuttua voimaan 1.5.2025, mutta rahoitus tälle on jäämässä valitettavan alhaiseksi. Myös Pirkanmaalla paikallisesti palveluihin tehdyt leikkaukset ja muun muassa psykiatrisen tuen henkilöstön siirtäminen kauemmas kouluista ovat omiaan nostamaan kouluväkivallan uhkaa, koska avun hakeminen ja saaminen vaikeutuvat.

Päättäjät ovat usein nostaneet esiin kouluväkivallan ennaltaehkäisystä puhuessaan tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettamisen, mutta konkreettisia toimia asian edistämiseksi on tehty valitettavan vähän. Siksi nuorisovaltuusto esittääkin, että Pirkanmaan liitto ottaisi asian edistettäväkseen, jotta Pirkanmaalle saataisiin luotua yhtenäinen malli perus- ja toiselle asteelle tunne-, vuorovaikutus- ja viestintätaitojen edistämiseksi.

Pirkanmaalaiset nuoret peräänkuuluttavat päättäjien, oppilaiden sekä opiskelijoiden huoltajien vastuuta koulujen turvallisuuden parantamisessa. On tunnistettava vihdoin myös se, ettei

yhteiskunta pysty ratkaisemaan kouluväkivallan haasteita ilman perheiden ja huoltajien kanssa tehtävää yhteistyötä. Lopullinen vastuu lapsen ja nuoren kasvatuksesta on kotijoukoilla.

Mikäli tarvittavia toimia ei saada nyt tehtyä, voi tilanne olla tulevaisuudessa todella heikko. Nyt on tartuttava toimeen ja aidosti sanojen ja lupausten sijasta siirryttävä tekoihin. Sitä me pirkanmaalaiset nuoret teiltä päättäjiltä nyt odotamme.

Tulevaisuutemme on teidän käsissänne. Tekojen aika on nyt.

Sastamalassa 12.6.2025

Nuorisovaltuuston puolesta,

Eemeli Tuominen, puheenjohtaja

Eetu Hukkanen, 1. varapuheenjohtaja

Enni Takala, 2. varapuheenjohtaja

Elias Eironen, 3. varapuheenjohtaja

Muu jäsenistö